

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
5.Bf.127/2022/14. szám

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2022. november 9. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

VÉGZÉST:

A kábítószerrel visszaélés büntette miatt Terhelt1 ellen indult büntetőügyben a másodfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék 2021. október 8. napján kihirdetett 6.B.260/2021/4. számú ítéletét helybenhagyja azzal, hogy a vádlott által elkövetett bűncselekmény jogszabályi megjelölésénél feltünteti az 1978. évi IV. törvény 282. § (1) bekezdés 9. fordulatát is.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget az állam viseli.

A végzés ellen további fellebbezésnek nincs helye.

INDOKOLÁS

[1] A Fővárosi Törvényszék a 2021. október 8-án kihirdetett 6.B.260/2021/4. számú ítéletével Terhelt1 vádlottat a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (továbbiakban: régi Btk.) 282. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő kábítószerrel visszaélés büntette miatt 2 év – végrehajtásában 5 évi próbaidőre felfüggesztett – börtönbüntetésre és 5 év kiutasításra ítélte. Az elsőfokú bíróság rendelkezett az eljárás során felmerült bűnügyi költségéről is.

[2] Az ítélet ellen az ügyészség jelentett be fellebbezést a vádlott terhére a kiszabott szabadságvesztés tartamának emelése és a büntetés végrehajtása felfüggesztésének mellőzése érdekében.

[3] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.222/2022/2. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Az ügyészség kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok betartásával folytatta le az eljárást, az általa megállapított tényállás megalapozott, annak jogi minősítése törvényes. Azzal azonban nem értett egyet az ügyészség, hogy a büntetési célok a próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés kiszabásával is elérhetők. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság maradéktalanul feltárta ugyan a büntetéskiszabási körülményeket, de azokat nem a súlyuknak megfelelően értékelte, így eltúlzottan enyhe büntetést szabott ki.

[4] Az ügyészi álláspont szerint a 25 éves időmúlás ellenére sem egyeztethető össze a büntetési célokkal a kiemelkedő tárgyi súlyú bűncselekmény esetén az enyhítő szakasz teljes kihasználása. Az időmúlással szemben nyomatékos súlyosító körülmény a kábítószer jelentős mennyiség alsó határát „háromszorosan meghaladó mennyisége”, a bűncselekmény határokon átnyúló szervezettsége és az a tény, hogy a vádlott mást is bűncselekmény elkövetésére bírt rá. Hivatkozott arra is, hogy az eljárás elhúzódása nem kis részben a vádlott magatartására visszavezethető okból következett be, ami az időmúlás enyhítő hatását is kis mértékben relativizálja.

[5] Mindezek alapján az ügyészség arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet változtassa meg, a vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát emelje fel és mellőze a végrehajtás felfüggesztését.

[6] Az ügyészi fellebbezés nem vezetett eredményre.

[7] Mivel a fellebbezés kizárólag az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetés mértékét támadta, a Be. 755. § (3) bekezdése és a Be. 590. § (3) bekezdése alapján a felülbírálat terjedelme korlátozott volt. Ennek folytán az ítéltábla a törvényszék által megállapított tényállás és a vádlott bűnösségére vont elsőbírói következtetés megalapozottságát nem vizsgálta.

[8] A felülbírálat kiterjedt azonban arra, hogy az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok megtartásával folytatta-e le az eljárást. E körben kiemelkedő jelentősége volt annak, hogy a külföldön tartózkodó terhelt távollétében folytatott eljárásnak a Be. CII. fejezetében rögzített szabályait megtartotta-e az elsőfokú bíróság.

[9] Az ügyiratok tartalma alapján megállapítható, hogy a szerb állampolgár Terhelt1 vádlott jelenleg Szerbia területén tartózkodik életvitelszerűen. Vele szemben belföldi, európai és nemzetközi elfogatóparancs kibocsátására került sor, azonban a szerb bíróságok 2017. október 11-én jogerősen megtagadták a vádlott kiadatását Magyarországra. Ebből a tényből helyesen vonta le az elsőfokú bíróság azt a következtetést, hogy a terhelt távollétében folytatott eljárásnak a Be. 755. § (1) bekezdés c) pontjában írt feltétele fennáll.

[10] Ezt követően a törvényszék megvizsgálta azt, hogy a vádlott részvétele az eljárásban nemzetközi bűnügyi jogsegélykérelem, illetve telekommunikációs eszköz alkalmazása útján biztosítható-e. Ennek során megkereséssel élt az Igazságügyi Minisztérium Nemzetközi Büntetőjogi és Emberi Jogi Főosztály Nemzetközi Büntetőjogi Osztály felé, illetve a 2019.

október 2-án kelt 6.B.1432/2017/39. számú végzésével elrendelte a telekommunikációs eszköz használatát. Ilyen előzmények után Terhelt1 vádlott 2020. május 21-én a Bujanovaci Alapfokú Bíróság előtti megjelenése alkalmával nem egyezett bele a telekommunikációs eszköz útján történő kihallgatásába. Így megállapítható, hogy a terhelt távollétében folytatott eljárásnak a Be. 755. § (2) bekezdés *b)* pontjában írt feltétele is fennáll, az pedig nem vitatható, hogy a vád tárgyává tett kiemelkedő tárgyi súlyú bűncselekmény esetében indokolt az eljárás ilyen módon történő lefolytatása [Be. 755. § (2) bekezdés *a)* pont].

[11] A törvényszék további eljárása is perrendszerű volt, a szükséges bizonyítást a lehetséges körben lefolytatta, ítéletét a jogszabályoknak megfelelő tartalommal indokolta.

[12] Az elsőfokú bíróság helyes indokok mentén döntött úgy, hogy a vádlott cselekményét az elkövetés időpontjában hatályos büntető anyagi jogi szabályok alapján kell elbírálni, arról azonban nem adott részletesen számot, hogy a vádlott magatartása a régi Btk. 282. § (1) bekezdésében foglalt elkövetési magatartások közül miért a megszerzést meríti ki.

[13] Az elsőfokú bíróság érvelése szerint a vádlott által megvalósított magatartás a kábítószer megszerzése, és a kábítószer Magyarországról történő kivitele már csupán utócselekmény, amelynek a vádlott közvetett tettese arra figyelemmel, hogy a heroint a határon tényleges átszállító tanúl abban a téves feltevésben volt, hogy pénzt rejtettek el az autója pótkerekében.

[14] Büntetlen elő-, utó- vagy eszközcselekményről akkor lehet szó, ha egy adott magatartás szükségszerűen több elkövetési magatartást merít ki – függetlenül attól, hogy a két elkövetési magatartás ugyanannak a bűncselekménynek a tényállásában található meg vagy sem. A kábítószer csempészetét leképező elkövetési magatartások (országba behozatal, országból történő kivitel, az ország területén történő átszállítás) nem szükségszerűen követik a kábítószer megszerzését, így annak nem is lehet büntetlen utócselekménye. A logikai kapcsolat valójában fordított: a kábítószer csempészete feltételezi a kábítószer megszerzését és legalább ideiglenes tartását is, így a megszerzés a kábítószer kivitelének a büntetlen eszközcselekménye.

[15] Azt a törvényszék helyesen állapította meg, hogy Frtiz tanúl tévedésben volt akkor, amikor a kábítószer tartalmazó pótkereket átvette és azt helység3ba szállította. Az indokolás teljessége érdekében ki kell térni arra is, hogy nincs jelentősége a magyar büntető jogszabályok alkalmazása során annak, hogy tanúlt a helység3 bíróság jogerősen elítélte a kábítószernek helység3 területére történő bevitele miatt. A jogsegély útján beszerzett bírósági iratok alapján megállapítható, hogy tanúl magatartását gondatlannak minősítette a helység3 bíróság. Sem a régi Btk., sem a Btk. nem ismeri a kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények gondatlan alakzatát, így a magyar jog szerint Frtiz tanúl nem büntethető a kábítószer Magyarországról történő kivitele és helység3ba való beszállítása miatt [régí Btk. 27. § (1) és (3) bekezdése].

[16] Noha a régi Btk. nem tartalmazott rendelkezést a közvetett tettes elkövetői minőségre, de azt a büntetőjogi dogmatika már akkor is ismerte: a törvény miniszteri indokolásában olvasható megfogalmazás szerint a közvetett tettes nem saját személyében követi el a bűncselekményt, hanem olyan személlyel követteti el, aki nem tartozik érte büntetőjogi felelősséggel. A hatályos Btk. 13. § (2) bekezdése részletezve, de lényegében azonos tartalommal definiálja a fogalmat: közvetett tettes az, aki a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását e cselekményért gyermekkor, kóros elmeállapot, kényszer vagy

fenyegetés miatt nem büntethető, illetve tévedésben levő személy felhasználásával valósítja meg.

[17] Terhelt1 vádlott a tévedésben levő tanúlt használta fel arra, hogy az általa megszerzett heroint helység3ba szállítsa, így a tanúl által megvalósított kábítószerrel visszaélés közvetett tettesének minősül. tanúl cselekménye az országból való kivitel, ehhez igazodik Terhelt1 vádlott magatartása is. Ezért a másodfokú bíróság annyiban változtatta meg az elsőfokú ítélet jogi indokolását, hogy Terhelt1 vádlott a kábítószer kivitelének közvetett tettese.

[18] A Be. 561. § (1) bekezdés c) pontja szerint az ügydöntő határozat rendelkező részében fel kell tüntetni a bűncselekmény Btk. szerinti megnevezését az alkalmazott törvényhely feltüntetésével. A törvényhely feltüntetése akkor pontos, ha – több elkövetési magatartás esetén – tartalmazza arra a fordulatra való utalást, amelyet a vádlott megvalósított. Az elsőfokú bíróság ezt elmulasztotta, amely mulasztást a másodfokú bíróság pótolta. Mivel a régi Btk. nem tartalmazta a közvetett tettes fogalmát, ennek feltüntetése jelen esetben nélkülözné az anyagi jogi alapokat.

[19] A törvényszék részletesen elemezte az elévülés kérdését, az ott kifejtettekkel a másodfokú bíróság teljes mértékben egyetértett, a jogi levezetés kiegészítést nem igényel.

[20] Az elsőfokú bíróság a büntetéskiszabási körülményeket részletesen számbavette, azonban a másodfokú bíróság nem értett egyet azzal, hogy az elkövetés szervezett, konspiratív jellege súlyosító körülményként volna értékelendő. A kábítószerrel kapcsolatos bűncselekményekre alapvetően jellemző bizonyos fokú konspiráció, ez még a legegyszerűbb utcai, fogyasztók részére történő értékesítésnél is tetten érhető. A kábítószer nagyobb mennyiségben történő adásvétele, csempészete pedig nem képzelhető el egy minimális szervezettség nélkül. Ezért az ítéltábla a hivatkozott körülményt a súlyosító körülmények közül mellőzte.

[21] Az ítéltábla az ügyészség álláspontjával sem értett egyet, amely szerint súlyosító körülményként kell értékelni azt, hogy a vádlott mást is bűncselekmény elkövetésére bírt rá. Mivel a vádlott közvetett tettesként követte el a bűncselekmény, az a tény, hogy mást bűncselekmény elkövetésére bírt rá, már értékelésre került a jogi minősítés keretében. Hasonló értékelés alá esik az a tény, hogy a vádlott által elkövetett bűncselekmény határokon átnyúló. Mivel a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy a vádlott az országból kivittel valósította meg a kábítószerrel visszaélést, az ügyészség által hivatkozott körülmény a joghátrány körében ismét nem róható a vádlott terhére.

[22] A másodfokú bíróság azzal az ügyészi érveléssel sem tudott azonosulni, hogy az eljárás nem kis részben a vádlott magatartására visszavezethető okból húzódott el. Az ügyiratok tartalma és a törvényszék által megállapított tényállás alapján az állapítható meg, hogy a szerb állampolgár vádlott társainak helység3ban történő elfogását követően az akkori

Jugoszláv Szövetségi Köztársaság területére távozott. A nyomozó hatóság az elkövető ismeretlen helyen való tartózkodása miatt 1996. december 2-én belföldi elfogatóparancs kibocsátása mellett felfüggesztette a nyomozást anélkül, hogy bármilyen eljárási cselekményt foganatosított volna a vádlott külföldi tartózkodási helyének felderítése érdekében. Ilyen eljárási cselekményekre csupán nyolc évvel később, 2004. júniusában került sor, amelynek eredményeképpen megállapítható volt, hogy a vádlott helység18ban élt. Ezt követően került sor 2004. szeptember 15-én nemzetközi, majd 2006. május 24-én európai elfogatóparancs kibocsátására. Ezután újabb, immár közel kilenc éves passzív időszak következett a nyomozásban, amelynek folytatását 2015. február 11-én rendelte el a nyomozó hatóság.

[23] A fenti összefoglalásból jól látható, hogy a nyomozó hatóság közel 20 éven keresztül nem élt az akkor hatályban volt 1973. évi I. törvény 192. § (3) bekezdés a) pontjában, illetve a 2003. július 1-től hatályos 1998. évi XIX. törvény 532. §-ában írt, az eljárásnak a terhelt távollétében történő lefolytatásának a lehetőségével, s ekként nem teremődött meg az időszerűbb vádemelés perjogi lehetősége sem. Ilyen tények mellett nincs alapja annak a megállapításnak, hogy az eljárás a vádlott magatartására visszavezethetően húzódott volna el.

[24] A másodfokú bíróság egyetértett azzal az elsőbírői érveléssel, hogy a most már közel 27 éves időmúlás mellett az egyetlen súlyosító körülménynek nincs akkora súlya, amely a törvény szigorának alkalmazását indokolná. Arra is helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy a büntetési célokkal nem összeegyeztethető az 1996. óta törvénytisztelő életet élő vádlott esetében a végrehajtandó szabadságvesztés kiszabása, ezért indokolt az enyhítő szakasz teljes kihasználása és a törvényi minimumban meghatározott tartamú szabadságvesztés kiszabása. A szabadságvesztés felfüggesztése kapcsán az elsőfokú bíróság indokolása annyival egészítendő ki, hogy a vádlott által elkövetett bűncselekmény objektív tárgyi súlya indokolja a próbaidő maximális tartamát.

[25] A törvényszék részletesen vizsgálta azt, hogy az eljárás során felmerült bűnügyi költség egyes elemei milyen okból merültek fel, az ott kifejtettekkel az ítéltábla egyetértett, ezek a rendelkezések is törvényesek.

[26] Összességében a másodfokú bíróság azt állapította meg, hogy az ügyészség által bejelentett fellebbezés alaptalan, és a törvényszék ítéletét egyéb okból sem hatályon kívül helyezni vagy megváltoztatni, ezért azt a Be. 605. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta azzal, hogy mivel a rendelkező rész csak a fentiekben megjelölt elkövetési fordulatot nem tartalmazta, ezért ennyi pontosítás – figyelemmel a másodfokú bíróság által helyesbített jogi indoklásra is – mindenképpen szükséges volt.

[27] A másodfokú eljárásban fordítói díjból álló bűnügyi költség merült fel, amelyet a Be. 576.§ (1) bekezdés b) pontja értelmében az állam visel.

dr. Borbás Virág Bernadett sk.
a tanács elnöke

dr. Ignácz György sk.
előadó bíró

dr. Csermák János sk.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 6.B.260/2021/4. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 5.Bf.127/2022/14. számú végzésével 2022. november 9. napján jogerőre emelkedett.

Budapest, 2022. november 9.

dr. Borbás Virág Bernadett sk.
a tanács elnöke